

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у јулу 2015. године у односу на јун 2015. године, у просјеку су ниже за 0,1% док су у односу на јул 2014. године у просјеку ниже за 0,5%. У односу на децембар 2014. године, цијене произвођача у просјеку су остале на истом нивоу.

Посматрано по намјени потрошње, у јулу 2015. године у односу на јун 2015. године, цијене енергије више су, у просјеку за 0,3%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу, у просјеку су више за 0,1%, цијене интермедијарних производа, у просјеку су ниже за 0,4%, цијене капиталних производа, у просјеку су ниже за 0,1%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM) у јулу 2015. године у односу на јун 2015. цијене подручја (Б) вађење руда и камена и у просјеку су више за 1,8%, цијене подручја (Ц) прерађивачка индустрија у просјеку су ниже за 0,2%, док су цијене подручја (Д) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у јулу 2015. године у односу на јун 2015. године остварен је раст цијена у: вађењу угља и лигнита (мрког угља) 4,3%; производњи кокса и рафинисаних нафтних производа 1,2%; вађењу руда метала 1,1%; производњи електричне опреме 0,9%; производњи хемикалија и хемијских производа 0,6%; поправци и инсталацији машина и опреме 0,4% и производњи папира и производа од папира 0,1%.

Пад цијена у јулу у 2015. године у односу на јун 2015. године остварен је у областима: производња готових металних производа, осим машина и опреме 2,3%; производња дуванских производа 1,3%; вађење осталих руда и камена 0,8%; производња одјеће као и производња производа од гуме и пластичних маса 0,7%; производња коже и производа од коже, производња осталих производа од неметалних минерала 0,4%; производња пића и прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,3%; производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата 0,2%.

У преосталих једанаест области индустријске производње цијене су у јулу 2015. године у односу на јун 2015. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on domestic market in July 2015, compared to June 2015, were on the average 0.1% lower, while compared to July 2014, they were on the average 0.5% lower. Compared to December 2014, producer prices remained on the average at the same level.

By purpose of consumption in July 2015, compared to June 2015, prices of energy were on the average 0.3% higher, prices of consumer non-durables were on the average 0.1% higher, while prices of intermediate goods were on the average 0.4% lower, prices of capital goods were on the average 0.1% lower and prices of consumer durables remained on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM) in July 2015, compared to June 2015, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 1.8% higher, prices of the section (C) Manufacturing were 0.2% lower and prices of the section (E) Electricity, gas, steam and air conditioning supply remained on the average at the same level.

By division of industrial production, in July 2015, compared to June 2015, prices increased in the following divisions: Mining of coal and lignite (black coal) 4.3%; Manufacture of coke and refined petroleum products 1.2%; Mining of metal ores 1.1%; Manufacture of electrical equipment 0.9%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.6%; Repair and installation of machinery and equipment 0.4% and Manufacture of paper and paper products 0.1%.

Decrease in prices in July 2015, compared to June 2015, was recorded in the following divisions: Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 2.3%; Manufacture of tobacco products 1.3%; Other mining and quarrying 0.8%; Manufacture of wearing apparel as well as Manufacture of rubber and plastic products 0.7%; Manufacture of leather and related products, Manufacture of other non-metallic mineral products 0.4%; Manufacture of beverages and Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.3%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.2%.

In the remaining eleven divisions of industrial production, prices in July 2015, compared to June 2015, remained on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ЈУЛ 2015.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, JULY 2015

Назив (по PRODCOM-у)	VII 2015 VI 2015	VII 2015 VII 2014	VII 2015 XII 2014	I-VII 2015 I-VII 2014	VII 2015 Ø 2014	Ø 2014 Ø 2013	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,9	99,5	100,0	99,6	99,7	99,3	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,3	100,3	100,3	100,1	100,4	99,8	Energy
Интермедијарни производи	99,6	99,0	100,1	99,1	99,4	98,2	Intermediate goods
Капитални производи	99,9	99,0	99,7	98,9	99,0	98,9	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	98,2	98,3	97,8	97,8	99,9	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,1	99,2	99,9	99,4	99,4	99,7	Consumer non-durables
По подручјима и областима	101,8	102,3	102,0	101,1	102,8	99,7	By sections and divisions
B Вађење руда и камена	101,8	102,3	102,0	101,1	102,8	99,7	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	104,3	105,9	106,2	103,5	107,5	99,5	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	101,1	101,3	100,8	100,0	101,5	99,5	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	99,2	98,6	98,6	100,0	98,7	100,5	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,8	98,9	99,9	99,1	99,2	98,8	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100,0	97,5	100,0	98,0	98,3	97,3	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	99,7	100,7	98,9	101,4	100,5	101,9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	98,7	106,6	95,3	109,2	104,7	104,0	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	99,9	99,9	99,9	99,8	99,9	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	99,3	96,5	97,4	95,7	95,5	99,8	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	99,6	97,8	96,7	100,3	97,9	100,6	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	99,7	101,6	101,6	102,1	102,0	102,2	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,1	100,3	101,3	99,9	100,5	100,2	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,0	98,6	99,5	97,8	98,2	99,1	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	101,2	100,3	99,0	99,5	99,8	95,5	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	100,6	102,9	102,9	101,4	104,0	93,3	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	99,8	100,5	100,4	100,4	100,5	99,2	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	99,3	98,3	97,8	99,2	98,2	100,0	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	99,6	97,1	99,1	97,0	97,5	99,1	23 Manufacture of other non-metallic mineral products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ЈУЛ 2015. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, JULY 2015 (continued)

	Назив (по PRODCOM-у)	$\frac{VII\ 2015}{VI\ 2015}$	$\frac{VII\ 2015}{VII\ 2014}$	$\frac{VII\ 2015}{XII\ 2014}$	$\frac{I-VII\ 2015}{I-VII\ 2014}$	$\frac{VII\ 2015}{\emptyset\ 2014}$	$\frac{\emptyset\ 2014}{\emptyset\ 2013}$	Name (by PRODCOM)
24	Производња базних метала	100,0	104,4	102,1	102,8	103,4	103,5	24 Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	97,7	100,3	99,6	101,0	99,7	97,7	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	93,0	92,9	93,7	93,0	99,9	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	100,9	103,5	103,2	102,7	103,4	99,1	27 Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме Д.Н.	100,0	100,1	100,0	100,1	100,0	99,8	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	102,3	101,5	102,4	102,2	100,1	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	97,0	100,0	97,0	98,0	98,2	30 Manufacture of other transport equipment
31	Производња намјештаја	100,0	98,3	98,4	97,8	97,9	99,9	31 Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	100,0	101,9	101,9	101,7	101,9	100,0	32 Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	100,4	99,8	99,8	99,4	99,6	99,8	33 Repair and installation of machinery and equipment
D	Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35	Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2015. години чини 396 производа. Сваког мјесеца прикупљају се 1503 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 376 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2013, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2015 consists of 396 products. Each month 1,503 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 376 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2013, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.